

Βρυξέλλες, 27 Απριλίου 2018
Rev1

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Στις 29 Μαρτίου 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι το σύνολο του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου της Ένωσης θα παύσει να ισχύει ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την 30ή Μαρτίου 2019, ώρα 00:00 Κεντρικής Ευρώπης (CET) («ημερομηνία αποχώρησης»)¹, εκτός αν καθοριστεί άλλη ημερομηνία με κυρωμένη συμφωνία αποχώρησης². Εκείνη τη χρονική στιγμή το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί «τρίτη χώρα»³.

Η προετοιμασία για την αποχώρηση δεν αποτελεί θέμα μόνο των αρχών της ΕΕ και των εθνικών αρχών, αλλά και των ιδιωτών.

Δεδομένης της σημαντικής αβεβαιότητας, ιδίως όσον αφορά το περιεχόμενο μιας ενδεχόμενης συμφωνίας αποχώρησης, υπενθυμίζονται στους ενδιαφερομένους οι έννομες συνέπειες που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν το Ηνωμένο Βασίλειο καταστεί τρίτη χώρα.

Με την επιφύλαξη τυχόν μεταβατικών ρυθμίσεων που ενδέχεται να περιέχονται σε μια ενδεχόμενη συμφωνία αποχώρησης, από την ημερομηνία αποχώρησης οι κανόνες της ΕΕ στον τομέα της ρύθμισης της αγοράς ενέργειας⁴ παύουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο. Το γεγονός αυτό έχει, ιδίως, τις ακόλουθες συνέπειες:

¹ Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, δύναται να αποφασίσει ομόφωνα ότι οι Συνθήκες θα παύσουν να ισχύουν σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

² Επί του παρόντος διεξάγονται διαπραγματεύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο με σκοπό να επιτευχθεί συμφωνία αποχώρησης.

³ Τρίτη χώρα είναι μια χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ.

⁴ Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 55· οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94· κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 1· κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 15· κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

1. ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (ΔΣΜ)

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 714/2009⁵ καθορίζει τις αρχές που διέπουν τον μηχανισμό αντιστάθμισης μεταξύ διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και τα τέλη πρόσβασης στα δίκτυα.

Βάσει των αρχών αυτών, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 838/2010 της Επιτροπής⁶ ορίζει ότι οι ΔΣΜ λαμβάνουν αντιστάθμιση για τις διασυνοριακές ροές ηλεκτρικής ενέργειας μέσω των δικτύων τους. Η αντιστάθμιση αυτή αντικαθιστά τις εμφανείς χρεώσεις για τη χρήση των γραμμών διασύνδεσης.

Όσον αφορά τις εισαγωγές και τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας από και προς τρίτες χώρες, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 838/2010 της Επιτροπής⁷ προβλέπει ότι ένα τέλος χρήσης συστήματος μεταφοράς καταβάλλεται για όλες τις προγραμματισμένες εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας από όλες τις τρίτες χώρες που δεν έχουν συνάψει συμφωνία βάσει της οποίας εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης και για όλες τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας προς τις χώρες αυτές. Από την ημερομηνία αποχώρησης, η διάταξη θα εφαρμόζεται στις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας από το Ηνωμένο Βασίλειο και στις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας προς το Ηνωμένο Βασίλειο.

2. ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ

Η ενωσιακή νομοθεσία για την αγορά φυσικού αερίου και την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζει κανόνες για την κατανομή της δυναμικότητας διασύνδεσης και προβλέπει μηχανισμούς για τη διευκόλυνση της εφαρμογής των κανόνων αυτών. Ειδικότερα:

- Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής⁸ συστήνει έναν ενιαίο μηχανισμό για την κατανομή των μελλοντικών δυναμικότητων διασύνδεσης των ΔΣΜ. Παρέχει στους συμμετέχοντες στην αγορά ένα κεντρικό σημείο επαφής για την κράτηση μακροπρόθεσμης δυναμικότητας μεταφοράς σε ολόκληρη την ΕΕ.

Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 36· κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας, ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 1.

⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 15· βλ. ιδίως άρθρα 13 και 14.

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 838/2010 της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 2010, περί καθορισμού κατευθυντηρίων γραμμών για τον μηχανισμό αντιστάθμισης μεταξύ διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και για κοινή κανονιστική προσέγγιση σχετικά με την επιβολή των τελών μεταφοράς, ΕΕ L 250 της 24.9.2010, σ. 5· βλ. ιδίως παράρτημα Α, σημεία 2 και 3.

⁷ Παράρτημα Α, σημείο 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 838/2010 της Επιτροπής.

⁸ Βλ. άρθρα 48 έως 50 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής, της 26ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για τη μελλοντική κατανομή δυναμικότητας, ΕΕ L 259 της 27.9.2016, σ. 42.

- Ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής⁹ συστήνει ευρωπαϊκές πλατφόρμες εξισορρόπησης για την ανταλλαγή τυποποιημένων προϊόντων εξισορρόπησης. Ως ενιαία σημεία επαφής, οι πλατφόρμες αυτές επιτρέπουν στους ΔΣΜ της ΕΕ να προσπορίζονται διασυνοριακά ενέργεια εξισορρόπησης σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- Ο κανονισμός (ΕΕ) 2015/1222 της Επιτροπής¹⁰ θεσπίζει την ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας και την ενιαία ενδοημερήσια σύζευξη των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ. Βοηθά τους συμμετέχοντες στην αγορά να οργανώνουν μαζικές συναλλαγές ενέργειας σε διασυνοριακό επίπεδο εντός της ΕΕ κοντά στον χρόνο παράδοσης. Η ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας και η ενιαία ενδοημερήσια σύζευξη είναι τα βασικά εργαλεία για την ενοποίηση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2015/1222 προβλέπει επίσης κοινές απαιτήσεις για τον ορισμό των διορισμένων διαχειριστών ηλεκτρικής ενέργειας (NEMO) στη σύζευξη της αγοράς. Στα καθήκοντά τους περιλαμβάνεται η λήψη εντολών από συμμετέχοντες στην αγορά, η συνολική ευθύνη για την αντιστοίχιση και την κατανομή εντολών σύμφωνα με τα αποτελέσματα ενιαίας σύζευξης επόμενης ημέρας και ενιαίας ενδοημερήσιας σύζευξης, η δημοσίευση των τιμών και ο διακανονισμός και η εκκαθάριση των συμβάσεων που προκύπτουν από τις συναλλαγές με βάση τις σχετικές συμφωνίες των συμμετεχόντων και τους σχετικούς κανονισμούς. Οι NEMO δικαιούνται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε κράτη μέλη άλλα από εκείνα στα οποία έχουν οριστεί.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι διαχειριστές με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο θα σταματήσουν να συμμετέχουν στον ενιαίο μηχανισμό κατανομής μελλοντικής δυναμικότητας διασύνδεσης, στις ευρωπαϊκές πλατφόρμες εξισορρόπησης, καθώς και στην ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας και στην ενιαία ενδοημερήσια σύζευξη. Οι NEMO με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστούν διαχειριστές τρίτων χωρών και δεν θα έχουν πλέον το δικαίωμα να παρέχουν υπηρεσίες σύζευξης των αγορών εντός της ΕΕ.

3. ΕΜΠΟΡΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011¹¹ απαγορεύει τις καταχρηστικές πρακτικές στις αγορές χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου της ΕΕ. Για την αποτελεσματική δίωξη των καταχρηστικών πρακτικών στην αγορά, το άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 ορίζει ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά με έδρα στην ΕΕ υποχρεούνται να εγγραφούν στην οικεία εθνική ρυθμιστική αρχή ενέργειας. Οι συμμετέχοντες στην αγορά από τρίτες χώρες

⁹ Βλ. άρθρα 19 έως 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής, της 23ης Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για την εξισορρόπηση ηλεκτρικής ενέργειας, ΕΕ L 312 της 28.11.2017, σ. 6.

¹⁰ Βλ. κεφάλαια 5 και 6 του τίτλου II του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1222 της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2015, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την κατανομή της δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης, ΕΕ L 197 της 25.7.2015, σ. 24.

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας, ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 1 (REMIT).

υποχρεούνται να εγγραφούν στην εθνική ρυθμιστική αρχή ενέργειας κράτους μέλους στο οποίο δραστηριοποιούνται.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι συμμετέχοντες στην αγορά με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστούν συμμετέχοντες τρίτης χώρας. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, οι συμμετέχοντες με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο που επιθυμούν να συνεχίσουν τις συναλλαγές επί ενεργειακών προϊόντων χονδρικής της ΕΕ θα πρέπει, από την ημερομηνία αποχώρησης, να εγγραφούν στην εθνική ρυθμιστική αρχή ενέργειας κράτους μέλους στο οποίο δραστηριοποιούνται. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, το έντυπο καταχώρισης πρέπει να υποβληθεί πριν από τη διεκπεραίωση συναλλαγής που απαιτείται να αναφερθεί.

Η εθνική ρυθμιστική αρχή που καταχωρίζει συμμετέχοντες στην αγορά από το Ηνωμένο Βασίλειο είναι υπεύθυνη να μεριμνά για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων επιβολής τις οποίες περιλαμβάνουν τα άρθρα 13 έως 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011.

4. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Η οδηγία 2009/72/ΕΚ¹² και η οδηγία 2009/73/ΕΚ¹³ προβλέπουν την πιστοποίηση των ΔΣΜ. Σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ και της οδηγίας 2009/73/ΕΚ, η πιστοποίηση ενός ΔΣΜ που τελεί υπό τον έλεγχο προσώπου ή προσώπων από τρίτη χώρα υπόκειται σε ειδικούς κανόνες. Πιο συγκεκριμένα, οι οδηγίες απαιτούν από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να εκτιμήσουν κατά πόσον η χορήγηση πιστοποίησης στον ενδιαφερόμενο διαχειριστή συστήματος μεταφοράς που τελεί υπό τον έλεγχο προσώπου ή προσώπων από τρίτη χώρα θα θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού του κράτους μέλους και της ΕΕ.

Οι ΔΣΜ που κατά την ημερομηνία αποχώρησης τελούν υπό τον έλεγχο επενδυτών από το Ηνωμένο Βασίλειο είναι ΔΣΜ που τελούν υπό τον έλεγχο προσώπων από τρίτη χώρα. Προκειμένου οι εν λόγω ΔΣΜ να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους στην ΕΕ, απαιτείται να έχουν πιστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ και της οδηγίας 2009/73/ΕΚ. Τα κράτη μέλη δύναται να αρνηθούν να χορηγήσουν πιστοποίηση εάν η χορήγηση πιστοποίησης θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια του εφοδιασμού του εκάστοτε κράτους μέλους.

¹² Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 55.

¹³ Οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94.

5. ΟΡΟΙ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ, ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

Η οδηγία 94/22/ΕΚ¹⁴ καθορίζει τους κανόνες για τη χορήγηση άδειας αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων. Εξασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ότι οι διαδικασίες είναι ανοικτές σε όλες τις οντότητες και ότι οι άδειες χορηγούνται με βάση αντικειμενικά και δημοσιευμένα κριτήρια. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 94/22/ΕΚ, τα κράτη μέλη δύνανται να αρνούνται την πρόσβαση στις δραστηριότητες αυτές καθώς και την άσκησή τους σε φορέα που ελέγχεται ουσιαστικά από τρίτη χώρα ή από υπηκόους τρίτης χώρας.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, το άρθρο 2 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 94/22/ΕΚ εφαρμόζεται στις περιπτώσεις στις οποίες έχει λάβει ή έχει ζητήσει να λάβει άδεια φορέας που ελέγχεται ουσιαστικά από το Ηνωμένο Βασίλειο ή από υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου.

Γενικές πληροφορίες παρέχονται στον ιστότοπο της Επιτροπής για την ενεργειακή πολιτική (<https://ec.europa.eu/energy/en/home>). Οι σελίδες αυτές θα επικαιροποιούνται με περαιτέρω πληροφορίες, εφόσον είναι αναγκαίο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Ενέργειας

¹⁴ Οδηγία 94/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 1994, για τους όρους χορήγησης και χρήσης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων, ΕΕ L 164 της 30.6.1994, σ. 3.